

רב אמר: מכורה השדה ויוצאה מידי הלוקח מיד, כשאר שדות המכורות היוצאות ביובל, וכיון שכן איבד הלוקח את מעותיו.

ושמואל אמר: אינה מכורה השדה כל עיקר, וכיון שכן המעות חוזרים ללוקח.

ומפרשינו: מאי טעמא דשמואל? קל וחומר הוא: ומה מכורה כבר לפני היובל, יוצאה עכשיו ביובל, שאינה מכורה לפני היובל, ונמכרה בשעה הראויה להוציא מיד הלוקח אינו דין שלא תימכר?!

ומקשינו: ולרב — שחולק על שמואל ולא לומד מהק"ו שלא תהיה מכורה כלל — וכי

מותר לגאול, אלמא איסורא⁽⁸⁾ ⁽⁹⁾ נמי איכא: דאפילו קרקושי זוזי [לקשקש מעות בכלי] ללוקח, כדי שייטב בעיניו להחזירה למוכר, נמי אסור!

ולא מיבעיא מוכר⁽¹⁰⁾ דקאי בעשה, דכתיב: במספר שני תבואות "ימכר לך" והוא מצות עשה שיעזבנה המוכר ביד הלוקח שתי שנים. אלא אפילו לוקח — שאינו בכלל במספר שני תבואות "ימכר לך" — נמי קאי בעשה אחר, דבעיניו "במספר שנים אחר היובל תקנה", ומשמע שתהא "קנויה" לו שתי שנים [שמיעוט "שנים" שתיים], וליכא, אם מחזיר למוכר לפני זה.

איתמר: המוכר שדהו בשנת היובל עצמה:

וממנה כבר עברו שתי שנים. עוד כתב המנחת חינוך [שם יח] שהמוכר קרקע לזמן מותר לו לגאול לפני שתי שנים, שכל האיסור הוא רק בקרקע החוזרת ביובל, אך מוכר לזמן שאין הקרקע חוזרת ביובל מותר לגאול בתוך שתי שנים, וזה כמו מוכר קרקע בזמן שאין היובל נוהג שמותר לגאול מיד.

עוד כתב המנחת חינוך [שם ב], שלא מועיל תנאי שיוכל המוכר לגאול בתוך שתי שנים כיון שזה מתנה על מה שכתוב בתורה, וכמו שלא מועיל תנאי שלא תחזור הקרקע ביובל.

וכתב השפת אמת, שמסתבר שהאיסור הוא שיחזור המוכר ויקנה את הקרקע לעולם, אבל לקנות אותה לזמן לשנה או שתיים, אין איסור.

10. ביאר הרא"ש שהצד לומר שרק למוכר יש איסור זה מפני שהוא בא לקנות בעל כרחו של הלוקח.

ואפשר עוד לומר, שהחינוך [שלט] כתב שטעם האיסור הוא כדי שלא ימכור אדם את שדהו בקלות. ולכן אסרו עליו לפדות בתוך שתי

8. בשיטה מקובצת הביא דעת הר"י, שזהו רק איסור לגאול פחות משתי שנים. אבל אם עבר וגאל, חלה המכירה. אך דעת הר"ר אלחנן שלא חלה המכירה. והוכיח כך מלשון הגמרא דאפילו קרקושי בזוזי נמי אסור. והיינו, שגם אם קונה המוכר בחזרה זה לא חל, וזה רק קרקושי זוזי. ולכאורה, השאלה אם המכירה חלה או לא תלויה במחלוקת כל מילתא דאמר רחמנא לא תעביד אם מהני או לא מהני.

9. כתב המנחת חינוך [שלט א], שמדברי החינוך נראה שהאיסור לגאול לפני שתי שנים הוא גם בשדה מקנה. אך מהרמב"ם נראה וכך הם לשונות הגמרא בכמה מקומות שהאיסור רק בשדה אחוזה, אבל בשדה מקנה אם הלוקח מסכים מותר לקנות לפני שנתיים.

אך כתב המנחת חינוך [שם ו], שפשוט גם לדעת החינוך שאם אחד מכר שדה אחוזה וחזר הלוקח ומכר ללוקח שני, כיון שעברו שנתיים מהמכירה הראשונה יכול המוכר הראשון לגאול מהלוקח השני, שהכל תלוי במכירה הראשונה